

Het is het bevel aan den schildwacht, die op een vooruitgeschoven post staat, en wien gelast wordt: niet suffen of slapen, niet traag en slap in uw werk, maar met uw ziel er bij, onder de indruk van uw verantwoordelijkheid, trouw op uw post: **Uitkijken!**

Midden in de spanning van de strijd, als de kanonnen bulderen, de kogels fluiten, dan kweekt de opwinding helden. Dan weet ook de vijand, dat elk zijner bewegingen nauwkeurig wordt gadegeslagen. Maar als het zoo rustig schijnt, en men de aanwezigheid van den vijand alleen maar vermoeden kan, en verder alles roerloos stil blijft, om dan niet te verslappen in de taak van toezien, dat is veel moeilijker.

Den niet-gezien vijand waant men zoo licht ver weg. En dan juist kan hij zoo angstig dichtbij zijn. Een overwinning is de overwinning niet. Die komt voor de strijdende Kerk eerst als de groote Overwinnaar Christus nadert.

Tot zoolang mogen we in de heilige oorlog niet vertragen. Het raakt Zijn eer, de zaligheid uwer zielen, en de toekomst van uw kinderen en van ons geslacht.

Ziet toe, kijk scherp uit, klim op uw wachtpost, opdat ge den vijand ziet aankomen, en hij u niet overvalle. Houdt uw kruis droog!

Ziet toe, opdat niemand u als een roof vervoere. Dit beteekent: Ziet toe, dat niet iemand u als een geroofde buit wegvoere.

De Gemeente is de schaapskooi van Christus, waarin de volwassen schapen zijn, maar ook de teere lammeren, die nog met melk gevoed worden. Vooral deze laatste worden zoo makkelijk een prooi van den vijand, als er niet over hen wordt gewaakt.

Want de vijand der zielen gaat rond als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou kunnen verslinden, maar hij sluip ook in het donker, als een valsche hyena, of schuifelt aan als een venijnige slang, om te wonden, te dooden, roof mee te sleuren.

Paulus wil dus zeggen: alleen in de schaapskooi van Christus zijt gij veilig; als ge die verlaat, zijt ge een prooi van grijpende wolven. De geesten der dwaling, de geesten der wereld loeren op uw zielen, willen die afvoeren van de waarheid, zich ten prooi. Alleen als we door het geloof tot Christus mogen zeggen: „bij U schuil ik“, zijn we veilig, want hij is de deur der schapen, en tegelijk de opperste herder; niemand zal zijne schapen uit zijne hand rukken.

Ik denk inzonderheid aan onze rijpende jeugd. Daar zijn er, Gode zij dank, velen wier hartelijke lust het is den Heere te vreezen, bij wie vernieuwing des levens openbaar werd. Maar er zijn ook anderen, bij wie van een besliste goede keus nog nimmer iets bleek. Ook zij zijn van hun jeugd af aan in het Woord onderwezen, in de schoot der kerk gekoesterd, in de christelijke opvoeding binnen de omtuining van het kerkelijk erf, en het puriteinsche leven gehouden. Zegenend en beschuttend heeft de Heere zijn vleugelen over hen uitgebreid; Hij eischt ze op voor zijn vrees en dienst, wil ze heendringen om de belofte van hun doop bewust te aanvaarden, Hem te belijden, en tot Zijn eer te leven.

Op hen wel het eerst en het meest loert de booze vijand. Zij zijn vaak zoo gemakkelijk mee te slepen. Ze bieden nog zoo weinig weerstand. Ze happen zoo licht naar het verleidelijke aas.

Ziet het aan de velen, die op christelijk erf geboren, later maar al te zeer naar de lokking der zondige wereld hebben geluisterd, en gemeend hebben, dat men met wolven spelen kan, zonder als roof door hen meegesleurd te worden.

Aan de eenvoud der prediking zijn ze ontgroeid. Ze zijn de intellectueelen in eigen schatting; catechisatie en vereenigingsleven versmaden ze; van de kracht en waardij van het christelijk geloof voor alle levensgebied geven ze zich geen rekenschap. Ze missen de kennis, en toch zijn ze opgeblazen. In afbrekende critiek zijn ze sterk. Ze kunnen ook met den vijand niet spreken in de poorten der stad, want de vijand spreekt alleen, en zij geven zich zoo licht aan hem gewonnen.

Daarom, zal het reformatorisch beginsel dieper onder ons doorwerken, dan is het niet genoeg met wapperende vaandels onder de triumfbogen der Hervorming door te trekken, en de oude namen te lezen der strijd bare helden, die in Gods kracht overwonnen, maar dan moeten we waken en bidden dat wijzelf en onze kinderen niet als roofbuit in handen der vijanden vallen, als de schildwachtstaak ons te zwaar zou worden, en we de beproeving der geesten zouden nalaten.

Ziet dan toe, dat niemand u als een roof vervoere...

F. C. M.

KERKELUK LEVEN

De jeugd in de groote stad.

Indien er één brandend vraagstuk voor de Gereformeerde Kerken is, dan is het wel dat van de gereformeerde jeugd in de groote stad.

Het gaat met die jeugd verkeerd.

Voor al met de jongens.

We hebben niet de beschikking over veel cijfers, maar de getallen, die we kunnen noemen geven geen opwekkend beeld. Van een onzer grootste stadskerken hebben we enkele getallen (we verklappen zoo weinig mogelijk bijzonderheden):

In drie jaren tusschen 1895 en 1905 werden gedoopt in die kerk: 1274 jongens.

Van deze zijn er, zoover bekend, thans 102 overleden; blijft 1172. Van deze 1172 deden er 3 belijdenis vóór hun twintigste jaar; 481 na dat levensjaar; van de overige 688 werden er 173 „uit het oog verloren“, omdat het gezin met de kerk brak; van de overige 515 verbraken er ruim 320 (één opgaaf zegt 321, een andere 327) zelf den band met de kerk. De overblijvende personen (194 of 188) „hooren er nog bij“ denkt ge. Neen, omtrent 173 van deze was geen opgaaf te verkrijgen (door verhuizing, vertrek naar Amerika, Indië, enz.); de overige goede 20 „leven nog mee“ als „dooplid“.

Ziedaar enkele cijfers.

Het zou een onderwerp voor een studie van jaren zijn om een volledig beeld te geven; het opmaken van bovengenoemd staatje eischte reeds dagen.

Maar we kunnen er uit leeren, dat er een ernstig gevaar dreigt.

Als we maar eerst dat zien.

J. W.

GEESTELIJKE ADVIEZEN

„Komt ieder geloovige vóór zijn dood tot verzekerdheid van zijn genadestaat?“

De vraag is geen onbekende voor wien de belangstelling in de dingen des geestelijken levens niet vreemd is. Waar een kring van geloovigen bijeen is, en het genadewerk Gods in de zielen der zijnen onderwerp is van eerbiedig gesprek, komt ze allicht aan de orde. En waar heilige bekommernis over eigen zaligheid is, ontmoet men haar wel, ook zonder dat een ander ze ons voorlegt.

‘t Best is, dat we op de laatste wijze met haar te doen kregen. En — ook daarbuiten heeft ze zeker haar belang. Evengoed als de vraag, die de discipelen eenmaal den Heere Jezus Christus voorlegden: of er velen of weinigen zalig zullen worden.

Jezus heeft zijn jongeren deze vraag niet kwalijk genomen. Daarvoor was ze Zijn eigen liefde veel te belangrijk. Maar het eerste wat Hij deed was toch niet haar beantwoorden — wél de jongeren vermanen: „Strijdt gij om in te gaan.“

Laat ons deze wenk des Heeren ook bij onze vraag ter harte nemen. Laat ons haar stellen niet uit bloote nieuwsgierigheid of wéét-gierigheid zelfs, maar uit persoonlijk interesse.

En als we er dan samen op uit zullen gaan, om het antwoord erop te vinden, moeten we eerst trachten het ééns te worden over den weg waarin het te zoeken is.

‘t Stel dit zoo met nadruk voorop, omdat de inzender van de vraag ons — onbedoeld natuurlijk — in een verkeerde richting zou trekken.

Hij zelf heeft n.l. wel een antwoord, al bevredigt het hem blijkbaar niet ten volle.

Hij acht, dat het bevestigend moet luiden. En zoo oordeelt hij, naar hij dan zelf laat volgen, „omdat hij het zich niet indenken kan, dat een beslist christen onzeker (dat wil hier dan blijkbaar zeggen: „in onzekerheid aangaande zijn staat voor God, of omtrent zijn kindschap“) de eeuwigheid zou ingaan“.

Dat „indenken“ is hier stellig bedoeld in den zin van „zich voorstellen, als werkelijk of juist aanvaarden, aannemen“, enz. Naar dit zeggen zou inzender de vraag dus willen laten beslissen door ons menscheijk, zij het dan ook een christelijk, oordeel. De kwestie zou dan zijn, wat wij hier voor aannemelijk, wij redelijk achten.

Laat vrager nu niet denken, dat ik hem eens nemen wil, en laat m'n lezers me niet verdenken van mugge-ziften. Natuurlijk begrijp ik best, dat vrager geen rationalist is. Dat bewijst zijn brief wel zeer overtuigend. Doch ik houd hem nu even aan zijn woorden, omdat er heusch niet zelden zoo rationalistisch als hij het nu naar de letter deed, over onze vraag gedacht en geredeneerd wordt. Over onze vraag — en over heel wat andere vragen die God en goddelijke dingen, vooral die het „heil in ons“, nader nog „het bevindelijke leven“, raken.

Het is inderdaad verbijsterend, hoe argeloos chris-

tenen, dezelfde rede, voor wier verduistering en verdwazing de zwaarste termen hun overigens nog te licht schijnen, in de dingen des geestelijken levens weer op den troon kunnen zetten. Soms is het, of het verdorven menscheijk verstand op éénmaal weer een volkomen vertrouwbare gids wordt, zoodra het maar weer met vrome termen gaat werken.

‘t Verdenk er inzender geen oogenblik van, dat hij daaraan mee wilde doen. ‘t Groep zijn niet kwaad bedoelde uitdrukking slechts aan als een aanleiding om ervoor te waarschuwen.

We zijn ‘er dus goed over ééns, dat in de vraag die ons bezig houdt, evenals in alle vragen die het geestelijke leven raken, alleen het Woord Gods beslissen mag. Met dien verstande dan evenwel, dat wij onze vraag iets geldt dat ervaren wordt, ook de ervaring, mits onder de keur van de Schrift, hier iets te zeggen heeft.

En als we het ons dan heel gemakkelijk wilden maken met de beantwoording, zouden we kunnen zeggen, dat ze natuurlijk ontkennend beantwoord moet worden, wij wedergeboren en met het geloof begaafde jonge kinderen, die komen te sterven eer ze tot zelfbewustzijn kwamen, in dit leven zeer stellig niet komen tot verzekerdheid van hun kindschap.

Doch daarmee hadden we de vraag toch eigenlijk onbeantwoord gelaten. Want dat vroeg stervende kindertjes tot deze verzekerdheid vóór hun dood niet geraken, weet de inzender onzer vraag óók wel.

Hij dacht natuurlijk aan geloovigen, die tot jaren van onderscheid kwamen; bij wie het zelfbewustzijn niet alleen tot ontwaking, maar ook reeds tot rijker ontsluiting kwam, en bij wie daarom, wat hun natuurlijke ontwikkeling aangaat, bewustheid van hun genadestaat niet ondenkbaar is.

Doch ook zóó verstaan, meen ik dat zijn vraag niet bevestigend beantwoord kan worden.

Daarvoor toch zou in de Schrift moeten zijn aan te wijzen een verzekering of een belofte Gods die het vóór zijn dood tot verzekerdheid komen van zijn aanneming om Christus' wil, voor elk volwassen geloovige boven allen twijfel stelde.

En zulk een verzekering of belofte is nergens aan te wijzen.

Ongetwijfeld zijn er Schriftuitspraken die, op den klank af, in die richting zouden kunnen doen denken, als b.v. „Die Geest getuigt met onzen geest dat wij kinderen Gods zijn“ (Rom. 8:16). „Want wij weten, dat zoo ons aardsche huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen“ (2 Cor. 5:1) en andere.

Doch deze en al dergelijke uitspraken, waarbij de Apostelen van zich zelve in samenvatting met de geloovigen in ‘t gemeen spreken, gelden daarom nog niet van alle geloovigen zonder onderscheid.

In dat geval zouden zulke uitspraken in lijnrechte tegenspraak staan met wat de Schrift ons leert van trappen van groei en ontwikkeling, die er, zoowel als in het natuurlijke, ook in het genadeleven zijn (denk aan haar spreken van „jonge kinderen die met melk gevoed moeten worden, en van volwassenen die der vaste spijs deelachtig zijn“).

Dergelijke uitspraken toonen ons alleen tweërlei. Ten eerste, dat de Schrift, als ze van het genadeleven in ‘t gemeen spreken wil, daarvoor niet kiest dat leven in zijn aanvang en op z'n zwakst, maar, juist omgekeerd, het geloofsleven in zijn volgroeide gestalte en normale kracht. En ten tweede, geeft ze ons daarin óók te verstaan, dat wat de Heilige Geest op hooger trap bij dit leven doet uitbotten en voor den dag komen, van het begin af door Hem bedoeld werd, en wat het wézen aangaat, ook reeds gewerkt was.

Dit laatste geldt ook van wat we gewoon zijn kortweg „de verzekerdheid“ te noemen.

Ook die is door den Heiligen Geest bij zijn genadewerk in ons hart van meet af bedoeld — ja, welbeschouwd, reeds aanstonds bij de inplanting des geloofs in beginsel gegeven. — Is het geloof, naar de heerlijke beschrijving van onzen Heidelbergse niet aanstonds naar zijn wezen een zekere kennis zoowel als een hartelijk vertrouwen?

Maar dit wil daarom nog niet zeggen, dat wat in wézen op elken trap van genade aanwezig is, nu ook reeds op elken trap in ons bewustzijn komt en in volle gestalte naar buiten treedt.

Dit is evenmin het geval als ge ook aanstonds reeds een plant en haar bloem te bewonderen krijgt, zoodra maar de zaadkorrel waarin ze verschoolen liggen op uw hand ligt.

En toch kunt ge dien zaadkorrel noemen met den naam van de plant en de bloem, die er te zijner tijd uit voortkomen zullen.

Is het hiermee duidelijk, dat Schriftuitspraken als we boven noemden, het onderscheid in graad en trap bij het geestelijke leven niet uitsluiten, en kunnen we nergens een woord aanwijzen waarin de Heere uitdrukkelijk verzekert of belooft, dat Hij al den zijnen in dit leven volkomen zekerheid van hun staat en hope zal geven — dan ontbreekt ons alle grond voor een bevestigende beantwoording van onze vraag.

Die geeft dan óók onze belijdenis niet.

In gelijken zin toch als de Schrift is ongetwijfeld te verstaan, wat onze kerken, in Hoofdstuk I, art. 12 der Dordtsche Leerregeelen, ten opzichte van deze materie belijden.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

„Van de kiezing te worden“ bij versch verzekerd heden en maar als in het Woord waar ge droefheid en dorst met een g waarmeme Evenals van der een buiter aan enkele als iets van het toch altoos scheiden voorbehoudt, ruï niet, of l een geloof We zullen mogen en ring, voc dat God, v noch belo Doch di omde, ee zekerheid, die weder zijn. Eers kunnen na kwamen Neen, c óók nog i verzekerd in ze misa verzekerd Nu het bereik lig van de s dit leven genadesta Ja, voo zijn, dwis tegende Het va ons gedu naar het vertrouwe en die te verzekerd Een or hoever es schuld te hier ook wezen, z Alleen schuud, v van God komt, aan mis van Trouwe rochtheid gen. War Goestes hoefte as der kenma tes in or V.

erduistering en overigens nog es geestelijken zetten. Soms k verstand op voutbare gids vrome termen

mblik van, dat reep zijn niet s aan als een en.

dat in de vraag vragen die het Woord Gods dan evenwel varen wordt, van de Schrift,

akkelijk wilden en we kunnen nend beantboren en met die komen te wamen, in dit zekerheid van

g toch eigenlijk roeg stervende vóór hun dood vraag óók wel, a, die tot jaren zelfbewustzijn reeds tot rijker rom, wat hun ewustheid van

dat zijn vraag worden.

lt moeten zijn n belofte Gods erdheid komen wil, voor elk tijfel stelde. fte is nergens

en die, op den nen doen den- et onzen geest 8:16). „Want is dezes taber- bouw van God gemaakt, maar

1) en andere. raken, waarbij amvatting met gelden daarom r onderscheid, en in lijnrechte arift ons leert eling, die er, et genadeleven jonge kinderen n, en van vol- htig zijn“.)

leen tweërlei. an het genade- voor niet kiest zwakst, maar, zijn volgroside

tweede, geeft wat de Heilige doet uithotten begin af door zen aangaat,

e gewoon zijn men.

est hij zijn ge- bedoeld — ja, de inplanting het geloof, naar n Heidelberger eker e kennis

eggen, dat wat le aanwezig is, bewustzijn n treedt.

ook aanstonds te bewonderen waarin ze ver-

bemen met den ie er te zijner

chriftuitspraken heid in graad t uitsluiten, en wijzen waarin belooft, dat Hij zekerheid van ontbreekt ons beantwoording

niet.

ift is ongetwij- n Hoofdstuk I, ten opzichte

„Van deze hunne-eeuwige en onveranderlijke verkiezing ter zaligheid“ — zoo heet het daar — „worden de uitverkorenen te zijner tijd, hoewel bij verscheidene trappen en met ongelijke mate, verzekerd (2 Cor. 13:). Niet, als ze de verborgenheden en diepten Gods curieuselijk doorzoeken, maar als ze de onfeilbare vrucht der verkiezing, in het Woord van God aangewezen (als daar zijn: het waar geloof in Christus, kinderlijke vreeze Gods, droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enz.) in zichzelf met een geestelijke blijdschap en heilige vermaking waarnemen.“

Evenals de Schrift spreekt onze belijdenis hier van der geloovigen verzekerdheid, niet als van een buitengewone genade, die alleen ten deel valt aan enkele hoog-begenadigde kinderen Gods, maar als iets dat, als behoorende tot wezen en aard van het geloofsleven, veeleer regel is. Doch dan toch altoos zóó, dat er plaats blijft voor „onderscheiden trappen“ en voor „ongelijke mate“; een voorbehoud dat, wijl het juist verzekerdheid geldt, ruimte laat voor de mogelijkheid van het niet, of liever: van het nóg-niet-verzekerd-zijn bij een geloovige.

We zullen onze vraag derhalve alleen bevestigend mogen en moeten beantwoorden, zoo de ervaring, voorzoover ze hier meespreken kan, uitwijst, dat God, wat Hij in zijn Woord zijn volk verzekerde noch beloofde, tóch metterdaad hun schenkt.

Doch dit kan de ervaring niet. Ze kan het niet, om de eenvoudige reden, dat we nooit met volle zekerheid, stellig niet op-den-tel-af, kennen allen die wedergeboren en dus met het geloof begiftigd zijn. Eerst als we die allen kenden, zouden we kunnen nagaan of ze ook allen tot verzekerdheid kwamen vóór hun sterven.

Neen, ook dan nog niet. We zouden daarvoor óók nog in staat moeten zijn te beoordeelen, of de verzekerdheid, waarvan ze zelve spraken en waarin ze misschien zelve roenden, wel waarlijk échte verzekerdheid is.

Nu het één zoowel als het ander buiten ons bereik ligt, ligt óók buiten ons bereik de zekerheid van de stelling, dat God elk Zijner kinderen in dit leven doet komen tot verzekerdheid van hun genadestaat.

Ja, voorzoover er hier van ervaring sprake kan zijn, dwingt ze eer om aan te nemen dat het tegendeel het geval is.

Het valt toch niet te ontkennen, dat er onder ons gedurig wegsterven personen, van wie we, naar het oordeel der liefde, mogen en moeten vertrouwen, dat ze begenadigden des Heeren zijn, en die toch nooit kwamen tot de blijdschap der verzekerdheid.

Een onderzoek naar de oorzaken hiervan: in hoever en op hoevelerlei wijze ze dit aan eigen schuld te wijten kunnen hebben, en in hoever hier ook op de vrijmacht onzes Gods mag gewezen, zou ons nu te ver voeren.

Alleen zij hier toch met allen ernst ervoor gewaar-schuw, dat niemand het feit, dat niet ieder kind van God vóór zijn sterven tot volle verzekerdheid komt, aangrijpe, om zich daarmee over eigen gemis van verzekerdheid te troosten.

Trouwens, wie het deed, zou daarmee zijn op-rechtheid wel onder zeer ernstige verdenking bren-gen. Want, omdat van den beginne het werk des Geestes doelt op onze verzekerdheid, is ook be-hoefte aan — en drang tot verzekerdheid een der kenmerken van het zaligmakend werk des Gees-tes in ons hart.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE- EN SOCIALE LEVEN

Om des Heeren wil.

Voor ieder die zijn arbeid vindt op sociaal ter-rein, bevat het jaarlijksch verslag van de Arbeids-inspectie een schat van materiaal. Echter ook zij die krachtens hun functie met het leven van den arbeid en van de arbeiders contact hebben, zullen wel doen, eens met deze uitgave van het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid kennis te maken.

Men vindt in dit verslag zeker belangwekkende statistieken, die niet iedereen zullen aantrekken, en technische uiteenzettingen, die wellicht door velen niet worden gewaardeerd, maar men vindt hier meer dan dat, men vindt hier ook het leven in de fabrieken en de werkplaatsen, zooals het reilt en zeilt.

Na lezing van het beschrijvende deel van 't jongste verslag, voelt men opnieuw de noodzakelijkheid van de sociale wetgeving, voelt men welk een zegen God ons land en volk in Arbeids- en Veiligheidswet heeft gegeven, en raakt men, zoo het nog noodig was, verzoend met wat men, bij oppervlakkige be-schouwing, misschien bureaucratische bepalingen heeft genoemd.

Men leert uit dit verslag, dat er nog toestanden zijn in fabrieken en werkplaatsen, waarvan niemand zou gelooven, dat ze nog bestaan konden, dat er

ook nu nog gespeeld wordt met lichaam en leven, door patroons en arbeiders. En men leert tevens zien, van hoe groote betekenis de sociale actie kan zijn, voor het geestelijk leven en den geeste-lijken welstand van ons volk.

Om tenslotte nog een ding te noemen, hier ziet men ook, hoe slordig op het terrein van den arbeid veler leven is. Ook hier zal men moeten komen tot algeheele reformatie. En voor hen die lezen willen en geleerd zijn, bevat het Centraal Verslag der Arbeidsinspectie over 1929 op menige bladzij een les voor hun leven, een aansporing tot levens-heiliging.

Uit dezen gezichtshoek, willen wij een enkele mededeeling, die het centraal verslag over 1929 ons doet, meer opzettelijk bezien.

Het geldt zeker ook voor de Arbeidswet, dat men alle menschelijke ordening onderdanig moet zijn om des Heeren wil. Een christen-onder-nemer heeft zich te houden aan de wet, ook al zijn sommige bepalingen naar zijn oordeel knellend.

Wij hebben niet den indruk, dat men in het al-gemeen zoo tegenover de arbeidswet staat en dat men overtreding voelt als een zedelijk kwaad. Toch moet in christelijken kring, waar men eerbied pre-dikt voor het gezag, waar men belijdt, dat er geen macht is dan van God, ook een beleven van de arbeidswet worden gevonden, die wortelt in eerbied voor het gezag, in eerbied en liefde voor den Heere zelf.

In het verslag wordt over de onderscheiden ge-loofsovertuiging niet gesproken. Maar wij vinden helaas noch in het verslag, noch in een ervaring van lange jaren, eenige aanleiding om aan te nemen, dat men voor christen-patroons geen controle noo-dig heeft.

Natuurlijk geldt de plicht te leven naar de wet ook voor de werklieden. Misschien nog in sterker mate, wijl zij weten, dat de wet er is om hen te beschermen. Een christen-arbeider, die weet dat de wet wordt overtreden, heeft den plicht zijn pa-troon daarop te wijzen. Doet hij dit niet, dan is hij aan die wetsovertreding mede schuldig.

Bij de meeste overtredingen gebeurt dit niet. Al-gemeen wordt gezegd, dat men dit niet kan doen, wijl er groot gevaar zou dreigen voor ontslag, een vrees, die waarlijk niet denkbeeldig is. Natuurlijk ziet dit al op een misstand, dat iemand die wil leven naar de wet, meer gevaar loopt gestraft te worden, dan iemand die zich in zijn leven van die wet niets aantrekt.

Nu kan men, om het gevaar te verminderen, zijn klacht en bezwaar ook richten tot de vakorgani-satie. Op zichzelf is daar zelfs wel veel voor te zeggen, al zou men eerst geneigd zijn, het niet voor den meest rechten weg te houden.

De overtreding geldt immers niet, althans als regel, den enkeling, maar geldt de collectiviteit, geldt al de arbeiders. Het orgaan, de instantie die meer speciaal de belangen der bepaalde groep be-hartigt, kan, rekening houdend met het doel der bepalingen, voor haar leden de bescherming vragen, die de wet waarborgt.

Het is trouwens een feit, dat daar, waar de vak-organisatie een behoorlijke positie in het bedrijf kon verkrijgen, de naleving van verschillende be-paling der wet gemakkelijker gaat dan elders, wijl niet alleen de inspectie, maar ook de Vak-beweging op de handhaving toeziet. De Vakbe-weging, die door sommige christenen wel eens revolutionair wordt geacht, is soms een uitnemend instrument om de wet te bevestigen.

Nog een andere weg staat den arbeider open om eerbied te vragen voor en beleving van de wet. Hij kan n.l. rechtstreeks zijn klacht indienen bij de Arbeidsinspectie. Ook tegen dit middel dat de wet zelf aan de hand doet is formeel niets in te brengen, al zou het ons altoos liever zijn, dat men weigerde wetsovertreders te worden. Maar gezien de gevaren, verstaan wij dat soms deze weg wordt gekozen.

Wat echter mag en moet worden gevraagd van den christen, dat hij hier handelt uit zuivere mo-tieven. Eerbied voor de wet, voor de bij en door de wet beschermde belangen, mogen alleen tot het indienen van klachten drijven.

Een onjuiste houding is, wat wij in het verslag lezen, dat het herhaaldelijk voorkwam, dat de werklieden eerst dan klaagden, wanneer zij ongenoegen hadden gehad met den patroon, hetgeen dikwijls zijn oorzaak vond in het verschil van meening over de uitbetaling der gemaakte overuren.

Hier hebt ge dus het geval, dat iemand, wanneer het hem materiëel gewin brengt, er geen bezwaar tegen heeft de wet te overtreden. Hier is de klacht niets dan het zich willen wreken op den patroon, die de wetsonduiking niet behoorlijk heeft geho-noreerd.

In dezelfde lijn ligt wat wij lezen op een andere plaats, dat:

„niet altijd klachten ingezonden werden omdat de klager een voorstander was van een nauwgezette naleving der wettelijke bepalingen. Meermalen waren haat en concurrentie-overwegingen de mo-tieven tot het indienen van de klacht“.

Even erg is het, zoo niet erger, dat telkenjare klachten worden geantileerd en dikwijls in vakpers of dagblad worden gepubliceerd, die in strijd zijn met de waarheid. Hier kan geen misverstand wor-den voorgewend, want dan had men de klacht aan

de inspectie doorgezonden, zonder verdere publi-catie. Hier is het aantasten van iemands eer en goeden naam, het onverhoord oordeelen en helpen veroemen, waartegen terecht in den catechismus wordt gewaarschuwd.

Wat dit bedrijf nog weerzinwekkender maakt is, dat deze berichten terwille van de propaganda wer-den opgenomen en dat in meer dan één geval, ook als de onjuistheid van officiële zijde werd aan-getoond, geen rectificatie volgde.

Hier was noch eerbied voor de wet, noch eerbied voor de waarheid aanwezig. Helaas dat dit laatste meermalen schijnt te ontbreken. De Arbeidswet schrijft in artikel 79 aan ondernemers, zoowel als aan de arbeiders, den plicht voor, aan de bevoegde ambtenaren de verlangde inlichtingen te geven om-trent zaken en feiten, de naleving van de Arbeids-wet betreffende.

Het aantal processen-verbaal naar aanleiding van dezen eisch der wet opgemaakt, is betrekkelijk gering. Maar de mededeeling, dat geen inlichtingen werden gegeven, of zelfs na herhaalde waarschu-wingen onjuiste inlichtingen werden verschaft, zoo-wel door ondernemers als door arbeiders, stelt op-nieuw te leur.

Ook voor het terrein van den arbeid moet het vijfde gebod scherpelijk gepredikt. Want indien onder ons niet meer wordt gerekend met de over-heid en de wet, wie zal dan de verworping van het leven keeren? Wie heeft dan nog het recht over verworping en over revolutionaire tendenzen te spreken?

Zij er, om des Heeren wil, getrouwheid ook in deze minste dingen. Eerst dan is er de mogelijkheid, te komen tot de grootere dingen, tot de gewenschte reformatie van het sociale leven.

G. BAAS Kz.

LITERATUUR EN KUNST

Kleine levens, door Diet Kramer.

Al eerder heb ik gewezen op de schets als op een van de moeilijkste literaire vormen.

Het componeeren van de schets stelt aan den Schrijver bijzondere eischen. Hij moet beknoptheid betrachten, en tóch ontleidend te werk gaan; hij moet in 't kort verhalen en tóch zijn materiaal vinden in detail-omstandigheden en kleinere trek-ken van het milieu; hij moet vlot zijn stof behan-delen en kan toch niet ontgaan de verwikkelingen, die karakter-analyse meebrengt. Zulk een schrijver moet voor alles beheersching kennen en dat is te moeilijker, omdat de hedendaagsche literaire kunst juist het uitleven van individualiteit voor-staalt.

Daarom verdient de goede schets als-zoodanig reeds waardeering, gezien dus als zuiver literair product. En te meer is dat het geval, wanneer ook uit anderen hoofde een schets of schetsen-bundel goed is, wanneer dus de inhoud en de geest zoo zijn, dat het geleverde ook als lectuur aan-bevelenswaard is.

Deze verdienste in dubbelen zin kan worden toegekend aan de onlangs verschenen schetsen-verzameling van de jonge schrijfster Diet Kramer, die aan de eerste schets den titel „kleine levens“¹⁾ ontleent. De vijf verhalen, die deze bundel bevat zijn vooreerst als schetsen goed. Ze zijn kort en geconcentreerd op wat hun hoofdzaak is: het verhaal dat ze ieder voor zich brengen; ze zijn zuiver uit het oogpunt van psychologische analyse, die naar modernen eisch ook van de schets een der voornamste elementen is; ze zijn welverzorgd van taal en verdienstelijk van stijl. Daarin ligt dus op zichzelf al reden om met dezen schetsenbundel ingenomen te zijn.

In de tweede plaats zijn inhoud en geest van uitnemend gehalte en dat maakt, dat we „Kleine Levens“ met vreugde begroeten als een nieuwe bijdrage tot onze Christelijke kunst. Het goede is hier vooral, dat het Christelijke niet als een dikke laag over het gebeuren heengesmeerd is, maar dat het als een fijne ader door de verhalen heen-loopt. Want juist daardoor spreekt het te krach-tiger. In dit opzicht zijn het best geslaagd de schetsen „Kyrie Eleyson“ en „Wannes-Jan“. Het eerste is de vertelling over een ventje, die, als op Kerstdag een zusje geboren wordt, vol vreugde het van moeder geleerde versje over het Kerst-kindje zingt, zonder te beseffen, dat het verheu-gende feit aan zijn moeder het leven heeft gekost. Ontroerend is zijn argeloos zingen van het refrein „Kyrie Eleyson“, Heer erbarm U, en zijn vraag aan den van smart gebroken vader of moeder nu ook de engeltjes van den Kerstnacht heeft hooren zingen; ontroerend ook is de beschrijving van den Kerstnacht zelf als „eindelijk de lang verwachte engeltjes door de lichtende twinkellende sterren-heiren naar omhoog kwamen en brachten het kind“. (Zoo heeft de moeder het den jongen in uitzicht ge-steld) en daarnaast: „er was een ziel, die opsteeg tot voor Gods troon.“

¹⁾ Uitg. U.M. Holland, Amsterdam.